

РЕШЕНИЕ

№ 3965

гр. София, 17.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав,
в публично заседание на 19.06.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Десислава Корнезова

при участието на секретаря Илияна Тодорова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **12724** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203-чл.207 от АПК.

Предявен е иск с правна квалификация чл.1 ал.1 ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на [фирма], представлявано от Х. П. К. за осъждане на ответника Столична регионална здравна инспекция /СРЗИ/ да заплати обезщетение на претърпени имуществени вреди в размер на сумата от 1 000.00 лева, заедно със законната лихва, считано от 26.05.2016г. и направените по делото разноски.

В обстоятелствената част на исковата молба се излагат следните релевантни за спора твърдения: Ищецът посочва, че срещу него е било издадено НП № 3Д 0693 от 15.12.2014г., с което му е било наложено наказание- имуществена санкция в размер на 3 000.00 лева. Това НП е било отменено с влязло в законна сила съдебно решение от 26.05.2016г. на АССГ, XIII КС състав по нахд № 10624/2015г., като във връзка с воденото съдебно производство по обжалване на наказателното постановление е направил разходи представляващи заплатено възнаграждение за адвокатска защита в размер на 1 000.00 лева, осъществена от адв. К. П.. Съдът е сезиран с осъдителен иск за сумата от 1 000.00 лева, представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди, заедно със законната лихва върху главницата, считано от 26.05.2016г. и направените по делото разноски, съгласно приложен списък по чл.80 ГПК. В проведеното открито съдебно заседание на 19.06.2020г. ищецът се представлява от адв. К. П., която поддържа исковата претенция и моли съдът да я уважи.

Ответникът – СРЗИ е депозирал писмен отговор по чл.131 ГПК във вр. чл.144 АПК, в който е посочено, че претендиращият разход за адвокатски хонорар е прекомерен и следва да бъде намален до неговия минимум, определен в Наредба № 1/09.07.2004г. на Висшия адвокатски съвет. Чрез своя процесуален представител адв. Любимка Г. в хода на устните състезания излага, че исковата претенция е неоснователна, тъй като липсват доказателства за реално заплатено адвокатско възнаграждение.

Заклучението на прокурора от Софийска градска прокуратура е, че исковата претенция е неоснователна.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.- град, след ИЗВЪРШЕНА преценка поотделно и в съвкупност на събраните по делото писмени доказателства, доводите и становищата на страните по реда на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, приема за установено следното от фактическа страна:

Не се спори между страните по делото, че от директора на СРЗИ е било издадено срещу [фирма], представлявано от Х. П. К. НП № 3Д 0693 от 15.12.2014г., с което на основание чл.231 ал.2 и чл.218 ал.3 от Закона за здравето е било наложено административно наказание- имуществена санкция в размер на сумата от 3 000.00 лева за извършено нарушение по чл.56 ал.1 от Закона за здравето.

Това НП е било потвърдено със съдебно решение от 11.09.2015г. на СРС, НО, 15 състав, постановено по нахд № 618/2015г.

Със съдебно решение № 3590/26.05.2016г. по адм.дело № 10624/2015г. на АССГ, XIII КС е отменено решение от 11.09.2015г. на СРС, НО, 15 състав, по нахд № 618/2015г. и вместо него е постановена цялостна отмяна на НП № 3Д 0693 от 15.12.2014г. на директора на СРЗИ.

Представени са договори за правна защита и съдействие от 09.01.2015г. и от 10.10.2015г. /лист 10 от адм. дело № 11467/2018г./, по силата на които ищецът е упълномощил адв. К. Д. П. да го представлява пред СРС и пред АССГ във връзка с обжалване на посоченото НП, като е било уговорено и заплатено изцяло и в брой адвокатско възнаграждение в размер на сумата от по 500.00 лева /общ размер от 1 000.00 лева/.

С решение № 1075/21.02.2019г. по адм.дело № 11467/2018г. АССГ, II-ро отделение, 72 състав е отхвърлил предявения иск с правно основание чл.1 ал.1 от ЗОДОВ на [фирма] срещу СРЗИ за присъждане на сумата от 1 000.00 лева, заедно със законната лихва, считано от 26.05.2016г. до окончателното изплащане на главницата.

Със съдебно решение № 14964/06.11.2019г. по адм.дело № 3722/2019г. ВАС на РБ е отменил съдебния акт на първоинстанционния съд, като е върнал делото за ново разглеждане, което е осъществено в настоящото производство.

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.- град, обосновава следните правни изводи :

Предявеният иск е процесуално допустим, като подаден от страна, която има правен интерес от водене на настоящото производство, а ответникът е пасивно легитимиран по претенцията. След като са въведени твърдения за причинена вреда на ищеца, която е в причинна връзка с отменено по съдебен ред наказателно постановление, е налице спор по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за вреди от административна дейност, който е подсъден на административните съдилища и в частност, на Административен съд [населено място]-град / Тълкувателно постановление № 2/19.05.2015г. по т.дело № 2/2014г. на ВКС и ВАС на РБ/.

Отговорността по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди по своя

характер е обективна, т.е. не е необходимо наличие на вина. Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините носят отговорност за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като когато вредите са причинени от незаконно действие или бездействие, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. Разпоредбата урежда предпоставките, при които възниква задължение за поправяне на причинените вреди, като фактическият състав, при осъществяването на който възниква правото на обезщетение за вреди, включва следните елементи: вреда, незаконен акт, действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка между вредата и акта, действието и/или бездействието.

Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали те са причинени виновно от отговорното длъжностно лице. Пасивно легитимирианият ответник по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, срещу когото следва да се предяви иска за обезщетение, съгласно чл. 205 от АПК е юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Под „орган” и по смисъла на § 1 т.1 ДР на АПК в случая се има предвид този държавен орган, чиито длъжностни лица със своите действия и/или бездействия са причинили вреди на граждани. Ето защо, СРЗИ, като административен орган се явява надлежния ответник по предявения иск по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Ищецът [фирма], представлявано от Х. П. К. извежда своята претенция за обезщетение от твърдението, че вредите са му причинени от незаконосъобразно издадено наказателно постановление, което е отменено по съдебен ред с влязъл в законна сила на 26.05.2016г. съдебен акт.

Съгласно мотивите по т. 1 от Тълкувателно постановление № 2/19.05.2015г., следва да се приеме, че издаването на процесното наказателно постановление е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения, упражнена административно-наказателна компетентност, законово предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност и в този смисъл същото представлява властнически акт, издаден от административен орган и въпреки че поражда наказателно-правни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност. Ето защо, съдът намира за доказани първата група от визираните по-горе предпоставки - отменено като незаконосъобразно наказателно постановление.

По отношение на заявените имуществени вреди, представляващи заплатен адвокатски хонорар:

В Тълкувателно решение № 1/15.03.2017г. по т. дело № 2/2016г. на ОСС на ВАС на РБ е прието, че „При предявени пред административните съдилища иски по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл. 4 от този закон”.

В мотивите на тълкувателния акт е посочено, че „след като едно от условията на АПК за образуване на производство по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ е административния акт да е отменен по административен или /и/ съдебен ред и след като в тези производства гражданина е ползвал адвокатска защита, защото не е могъл сам да се защити, то хонорара, платен на адвокат за осъществяване на тази защита не е нищо друго, освен имуществена вреда, която е в пряка причинна връзка с отменения като незаконосъобразен административен акт /в случая наказателно постановление/ и е непосредствена последица от него, а не неприсъщ или луксозен разход. Неразделната взаимовръзка между издаденото наказателно постановление и потърсената от наказаното лице адвокатска защита е пряка и непосредствена, тъй като те се намират в отношение на обуславяща причина и следствие-гражданина не би потърсил адвокатска помощ, ако срещу него не е издаден акт, увреждащ неговите законни права и интереси. Безспорно, потърсената адвокатска помощ и платения адвокатски хонорар е пряка и непосредствена последица от издаденото наказателно постановление, тъй като обжалването на този акт е законово регламентирано и е единствено средство за защита на лицето, което твърди, че не е виновно и че неговите права са накърнени неправомерно от административния орган. В тази връзка нелогично е да се твърди, че лицето безпричинно е платило хонорар на адвокат, без да е мотивирано от издаденото срещу него наказателно постановление, с цел то да бъде отменено по предвидения от закона ред, който изисква специални познания, каквито имат адвокатите. В потвърждение на горния извод е и обстоятелството, че както ЗАНН, така и НПК, към който той препраща, не предвиждат друга законова възможност за осъждане на държавата да заплати на признатия за невиновен за извършено административно нарушение направените от него разноски, включващи и адвокатски хонорар по защитата му пред съда”.

Настоящият съдебен състав споделя тезата на ищеца, че са му причинени имуществени вреди, изразяващи се в разноски за адвокатска защита, направени при обжалване на незаконосъобразен акт на администрацията. Налице е реално заплащане на хонорар за адвокат К. П., осъществил процесуално представителство по образуването пред СРС, НО, 15 състав нахд № 618/2015г. и пред АССГ, XIII КС по адм.дело № 10624/2015г. (договори за правна защита и съдействие от 09.01.2015г. и от 10.10.2015г., което е достатъчно доказателство за това, че разходът е направен съгласно т. 1 от Тълкувателно решение № 6/06.11.2013г. по т.дело № 6/2012г. на ОС на ГК и ТК на ВКС), и това плащане, след като е предизвикало имуществено разместване в отрицателна посока за [фирма], представлявано от Х. П. К., представлява имуществена вреда за него. Сумата в общ размер на 1 000.00 лева е заплатена в брой при сключването на двата договора.

В производството пред районния съд по разглеждане на жалби срещу наказателни постановления по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН, при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждаха разноски в полза на нарушителя, както когато подсъдимият бъде оправдан в наказателното производство, не се присъждат разноски срещу държавата. Към момента на образуване, разглеждане и приключване на спора по нахд № 618/2015г. и адм.дело № 10624/2015г. липсваше процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в административно-наказателното производство от лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание (в този смисъл е и Тълкувателно решение № 2/03.06.2009г. на ОС на колегиите на ВАС на РБ).

След изменението на чл.63 от ЗАНН обн. ДВ. бр.94/29.11.2019г. в ал.3 на тази разпоредба, законодателят вече предвиди, че в този вид съдебни производства на страните се възстановяват направените от тях разноски в процеса. Към момента на приключване събирането на доказателства и даване на ход на устните състезания по адм.дело № 10624/2015г.- 26.02.2016г. такава възможност все още не беше законодателно уредена, поради което и за [фирма], представлявано от Х. П. К. не е съществувал процесуален способ по реда на ЗАНН да иска присъждане на извършените от него разноски, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение.

Ангажирането на адвокат за правна защита, при обжалване пред съда на наказателно постановление, е израз на нормалната грижа на санкционираното лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо, на основание чл.36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издадено срещу него наказателно постановление и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да уговори точно в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред против незаконосъобразното наказателно постановление. Ако не беше издадено НП № ЗД 0693 от 15.12.2014г. от директора на СРЗИ, което той е считал за незаконосъобразно, то нямаше да съществува и съдебното му оспорване, в рамките на което обжалване пред съд лицето може да упражни, както намери за необходимо и ефективно правото си на защита, включително като наеме адвокат, на когото дължи възнаграждение.

Съдът отбелязва, че въпреки незадължителността на осъществяваната защита по ЗАНН, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава е основно право, конституционно гарантирано- чл.56 и чл.122 от Конституцията на РБ, което не може да се ограничава по никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на платения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорвания, ползвал същата.

Предвид горното, съдът счита, че платеното възнаграждение на адвокат К. П. за процесуално представителство по делото, с предмет- законосъобразността на наказателното постановление, след отмяната на същото следва да се възстанови, тъй като страната е била принудена да направи този разход поради незаконосъобразната дейност на СРЗИ.

При съблюдаването на тези принципи настоящата съдебна инстанция съобразява и мотивите, съдържащи се в решение на съда на Европейския съюз от 5 март 1996 г. по съединени дела С-46/93 и С-48/93, в които се посочва, че държавата е длъжна да поправи последиците от причинените вреди съгласно националното право относно отговорността, като се има предвид, че установените от националните законодателства условия в областта на поправянето на вредите не могат да бъдат по-неблагоприятни от условията, отнасящи се до подобни вътрешноправни иски и не могат да бъдат уредени по начин, който прави получаването на обезщетение практически невъзможно или изключително трудно (в този смисъл и решение от 9 ноември 1983 г. по дело S. G., 199/82, както и заключение на генералния адвокат, представено на 11 юни 2015г. по дело С-160/2014 г.). Идентични са и мотивите, съдържащи се в решение на Съда на Европейския съюз от 26 януари 2010г. по дело

С-118/08, в които мотиви се посочва, че принципът на равностойност изисква всички правила относно исковите да се прилагат еднакво за исковите, основани на нарушение на правото на Съюза и за сходните искове, основани на нарушение на вътрешното право.

Националното законодателство на Република България регламентира обезщетението за вреди, произтекли от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни органи при или по повод на осъществяване на административна дейност в чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно постоянната практика на Съда на Европейския съюз, принципът на равностойност изисква всички правила относно исковите да се прилагат еднакво за исковите, основани на нарушение на правото на Европейския съюз и за сходните искове, основани на нарушение на вътрешното право (в този смисъл решение от 15 септември 1998г. по дело С-231/96, решение от 1 декември 1998 г. по дело С-326/96, решение от 16 май 2000 г. по дело С-78/98г., решение от 19 септември 2006г. по дело С-21, С-392/04 и С-422/04).

При съобразяване на посочените обстоятелства и на изискванията за равностойност и за ефективност, изразяващи общото задължение на държавите членки да гарантират съдебната защита на правата, които страните в процеса черпят от общностното право, би следвало да се направи извода, че тези принципи се прилагат и при определянето на компетентните национални юрисдикции във връзка със съдебните производства, които се основават на това право.

В заключение, доказани са всички предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника на основание чл.1 ал.1 от ЗОДОВ за обезщетяване на претърпените от ищеца имуществени вреди в размер на 1 000.00 лева, представляващи платените от него разноски за адвокат по делото, по което е отменено Наказателно постановление № 3Д 0693 от 15.12.2014г.

Основателно е и направеното акцесорно искане за присъждане на законна лихва върху обезщетението, като с оглед разясненията по т. 4 от *Тълкувателно решение № 3/22.04.2004г. по т.д. № 3/2004 г.* на ВКС на РБ, „при незаконни актове на администрацията, началният момент на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението е влизането в сила на решението, с което се отменят унищожяемите административни актове, а при нищожните - моментът на издаването им”. В случая ищецът претендира, присъждане на законна лихва върху сумата от 1 000.00 лева именно от 26.05.2016г. – датата на влизане в сила на решение № 3590/26.05.2016г. по адм.дело № 10624/2015г. на АССГ, XIII КС и тя следва да му се присъди именно от този момент до окончателното погасяване на главницата.

Не е налице несъответствие на размера на исковата претенция с принципа за определяне на обезщетението по справедливост. В цитираното по-горе *Тълкувателно решение № 1/15.03.2017г. по т. дело № 2/2016г.* на ОСС на ВАС на РБ е прието, че съдът, спазвайки принципа на

справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл.36 ал.2 от ЗА, а именно: да е обоснован и справедлив, което означава да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото ѝ от държавния орган непозволено увреждане. В разпоредбата на чл.36 ал.2 ЗА е посочено, освен, че размерът на договореното адвокатско възнаграждение следва да е обоснован и справедлив, също и че не може да е по-нисък от предвидения в наредбата на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. Съгласно действащата към момента на сключване на договорите от 09.01.2015г. и 10.10.2015г. редакция на чл. 18 ал.2 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за процесуално представителство, защита и съдействие по дела срещу наказателни постановления, в които административното наказание е под формата на глоба, имуществена санкция и/или е наложено имуществено обезщетение, възнаграждението се определя по правилата на чл.7 ал.2 върху стойността на санкцията, съответно обезщетението, но не по-малко от 300.00 лв. След като имуществената санкция, наложена с НП е възлизала на 3 000.00 лева, то при прилагане на чл.7 ал.2 т.2 от Наредбата /в ред. към ДВ.бр.28/28.03.2014г./ минималният размер на адвокатското възнаграждение е бил 440.00 лева. В случая, между ищеца и адв. К. П. е бил уговорен и заплатен хонорар от по 500.00 лева за всяка една инстанция. Предвидените по Наредбата размери са само минимални такива, под които адвокатите не могат да договарят възнаграждение за оказаната от тях правна помощ, а самият размер се определя по свободно усмотрение въз основа на писмен договор с възложителя на работата. Това означава, че въпросният минимален размер не е равнозначен на обоснован и справедлив размер по смисъл на чл.36 ал.2 ЗА, а определянето на размера на възнаграждението като обоснован и справедлив е в зависимост от характеристиките и обема на реално и действително оказаната правна помощ и във връзка със спецификите, сложността, продължителността и предмета на конкретното производство. Затова и съдът приема, че присъждане на обезщетение в претендирания пълен размер от 1 000.00 лева не е несъответно на принципа на справедливостта, не е необоснован и е в съгласие с изискванията на закона и морала.

Съгласно чл.10 ал.3 от ЗОДОВ, „ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса.

Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска“. При този изход на спора в полза на ищеца следва да се присъдят разноските по делото, които възлизат в размер на сумата от 645.00 лева и представляват заплатени държавни такси по сметка на АССГ в размер на 25.00 лева /л.3 и л.15 от адм. дело № 11467/2018г./, 20.00 лева по сметка на ВАС на РБ /л.5 от адм.дело № 3722/2019г. на ВАС на РБ/ и възнаграждение за осъществено процесуално представителство в размер на сумата от 300.00 лева по договор за правна защита и съдействие № 821286/27.02.2020г. /л.13 от делото/ и още 300.00 лева по договор за правна защита и съдействие № 821279/12.03.2019г. /л.17 от адм.дело № 3722/2019г. на ВАС на РБ/.

Мотивиран от гореизложеното, **АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град,** II-ро отделение, 22 състав

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ с адрес: [населено място], [улица] да заплати на [фирма], представлявано от Х. П. К. със седалище и адрес на управление: [населено място], район „В., [улица], ет.7 сумата от 1 000.00 /хиляда/ лева, заедно със законната лихва, считано от 26.05.2016г. до окончателното изплащане на основание чл.1 ал.1 от ЗОДОВ.

ОСЪЖДА СТОЛИЧНА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ с адрес: [населено място], [улица] да заплати на [фирма], представлявано от Х. П. К. със седалище и адрес на управление: [населено място], район „В., [улица], ет.7 сумата от 645.00 /шестстотин четиридесет и пет/ лева на основание чл.10 ал.3 от ЗОДОВ.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен Административен Съд на Република България с касационна жалба в 14-дневен срок от получаване на съобщението до страните за неговото постановяване.

Съдия:

